

BC-Nieuws was in de zomer van '40 in Santpoort geboren, werd aanvankelijk vooral verspreid via personeel van de luchtbeschermingsdiensten en van de herfst van '42 af vermenigvuldigd op de zolders van het Vredespaleis in Den Haag. In januari '43 had *BC-Nieuws* zijn titel gewijzigd tot *Je Maintiendrai*; vier maanden later nam de uit de Unie afkomstige groep die *Bulletin* in *Je Maintiendrai* had laten opgaan, de gehele organisatorische en redactionele leiding van *Je Maintiendrai* in handen. Ruygers en Schmidt zouden er een belangrijke rol in gaan spelen. Andere vroegere Unieleden, onder wie drs. W. J. Schuijt uit Amsterdam, gingen in de zomer van '43 voor de voortzetting zorgen van een plaatselijk katholiek verzetsblad te IJsselstein, *Christofoor*; zij gaven het een veel breder karakter: het werd het illegale blad van uit de Unie afkomstige katholieken, meest jongeren, die fel gekant waren tegen de terugkeer van de Rooms-Katholieke Staatspartij.

Onjuist zou het zijn, het zo voor te stellen alsof het kader van de Nederlandse Unie als zodanig in de illegaliteit gegaan is of dat, zoals met de CPN en de RSAP geschied is, rechtstreeks uit de Unie een landelijke illegale organisatie voortgekomen is; wel is het zo dat, afgezien nog van *Je Maintiendrai* en *Christofoor*, praktisch alle vormen van illegale actie steun ontvingen uit kringen waar men zich in '40-'41 van harte voor de Unie ingezet had.

★

Het heeft zin, met een enkel woord op de gehele ontwikkeling van de Nederlandse Unie terug te komen. Opgezet is zij met de bedoeling om in een Nederland dat zich zou dienen aan te passen aan het Derde Rijk, een tegenwicht te vormen tegen de NSB. De noodzaak van die aanpassing (de 'erkenning der gewijzigde verhoudingen') stond in de eerste oproep die op 24 juli '40 van het Driemanschap uitging, voorop; zij werd in augustus op publieke vergaderingen door Homan en de Quay bepleit, het was alleen Eindhoven die toen reeds ook andere accenten ging leggen.

Wij hebben geen behoefte, het beleid dat zij gedrieën (nu eens gemeenschappelijk, dan weer in de combinatie twee tegen één) gevoerd hebben, hier te gaan samenvatten: elke samenvatting zou onrecht doen aan een gecompliceerde ontwikkeling die wij zo nauwgezet mogelijk weergegeven hebben. Van primair historisch belang lijkt ons trouwens niet wat het Driemanschap of het Algemeen Secretariaat of de redactie van *De Unie* gewild heeft – van primair belang is dat de Unie vrijwel van meet af aan het organisatorische kader verschaftte waarin honderdduizenden Nederlanders, die van